

УДК 340

ЮШКЕВИЧ О. Г.,

доцент кафедри теорії та історії держави і права факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0003-0024-6070>

НАДБАННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВІДБОРУ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Розглянуто успішні кроки України у напрямку ефективного відбору до Національної поліції України. Проаналізовано європейські нормативно-правові акти, що визначають стандарти відбору до поліції. Запропоновано конкретні заходи щодо вдосконалення відбору до Національної поліції України.

Ключові слова: відбір поліцейських, Національна поліція України, конкурс, комісія, законодавство.

Аналіз чинного законодавства, офіційного сайту Національної поліції України, наукових публікацій та інформаційних видань дозволяє виділити позитивні надбання нашої держави у напрямку ефективного відбору до Національної поліції України та сформулювати конкретні пропозиції щодо вдосконалення зазначеного процесу.

Слід відмітити наявність спеціалізованого законодавства, що регулює сьогодні процес відбору до Національної поліції України. Зокрема, цей процес регламентується ст. 47-57 Закону України «Про Національну поліцію» [1], Наказом Міністерства внутрішніх справ України «Про організацію добору (конкурсу) та просування по службі поліцейських» від 25.12.2015 № 1631, Типовим порядком проведення конкурсу на службу до поліції та/або зайняття вакантної посади [2].

Доволі інформативним є офіційний сайт Національної поліції України [3], що містить конкретну чітку інформацію про відкриті конкурси з конкретними вакантними посадами, умови та етапи проведення конкурсу до Національної поліції України. Так, конкурс складається з окремих етапів: подання заявки на участь у конкурсі; тестування; медичне обстеження; перевірка рівня фізичної підготовки; тестування особистісних характеристик; співбесіда з поліцейською комісією; спеціальна перевірка. Загальна тривалість конкурсу складає близько 45 днів. По завершенні конкурсу формується рейтинг кандидатів, які успішно пройшли всі етапи. Найкращі кандидати за рейтингом приймаються на службу до поліції та направляються на первинну професійну підготовку. Фіксацію проходження етапів конкурсу автоматизовано [4]. Для кожного з зазначених етапів встановлено прохідний мінімум. Кандидати запрошуються на наступний етап лише за умови успішного проходження попереднього.

У більшості випадків спілкування із співробітниками патрульної поліції свідчить про якісний відбір кандидатів на службу в поліції. Адже, по-перше, при відборі враховується, що кандидати володіють певними рисами, на основі яких можливий розвиток всіх необхідних для поліцейського якостей (освітній рівень (грамотність); фізична підготовленість; особисті, моральні якості; емоційна врівноваженість, стресостійкість тощо); по-друге, під час проходження конкурсу до Національної поліції України та відповідного відбору кандидатів чинним законодавством враховано положення ст. 23 Європейського кодексу поліцейської етики, які містять перелік особистих якостей, якими повинен володіти претендент на вакантну посаду в поліції (розсудливість, відкритість, зрілість, почуття справедливості, комунікативні здібності, керівні та організаційні якості, вміння добре розбиратися в соціальних, культурних і громадських проблемах [5]; по-третє, дотримано міжнародні рекомендації, що містяться у Резолюції № 690 (1979) Парламентської асамблеї Ради Європи «Декларація про поліцію» від 08.05.1979 [6], яка регламентує вимоги та заборони, що стосуються кандидатів у поліцію.

Окремо необхідно наголосити на важливості вдосконалення чинного законодавства. Так, на думку науковця В. В. Руденко, стосовно укомплектування персоналу поліції принципово важливо використовувати термін «відбір кадрів». Поняття «набір» характеризує лише залучення всіх бажаючих зайняти вакантні посади і є першою сходинкою процесу найму співробітників. Саме відбір забезпечує прийняття на службу в поліцію дійсно кращих претендентів. вибір серед бажаючих працювати в правоохоронних органах здійснюється на базі певних критеріїв [7]. Враховуюче зазначене пропонуємо внесення змін до Наказу Міністерства внутрішніх справ України «Про організацію добору (конкурсу) та просування по службі поліцейських» від 25.12.2015 № 1631 [2], а саме слово «добір» замінити словом «відбір».

На нашу думку, задля забезпечення можливості вибору серед кандидатів на службу в поліції, потрібно проводити широкомасштабну, чітко продуману інформаційну кампанію. На жаль, така кампанія була успішно проведена лише одноразово у 2014 – 2015 роках на початку заснування Національної поліції України, зокрема патрульної поліції. Вважаємо за потрібне і надалі кожного року проводити у таких форматах кампанії щодо інформування населення про конкурс до Національної поліції, вільні вакантні посади та здійснення відповідного відбору.

З метою врахування положень Європейського кодексу поліцейської етики [5] необхідно застосовувати політику відбору чоловіків і жінок, що представляють різні складові суспільства, в тому числі етнічні меншини, так як кінцевою метою є такий склад співробітників поліції, який відображає те суспільство, на службі якого вони знаходяться. Наявність в поліції представників всіх верств населення дозволить налагоджувати контакти з усіма субкультурними групами та національними меншинами.

Список бібліографічних посилань

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 12.04.2020).
2. Про організацію добору (конкурсу) та просування по службі поліцейських : Наказ МВС України від 25.12.2015 № 1631 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0049-16> (дата звернення: 12.04.2020).
3. Національна поліція України : офіц. сайт. URL: <https://www.npu.gov.ua/> (дата звернення: 13.04.2020).
4. Порядок проведення конкурсу в Національну поліцію України // Національна поліція України. Система відбору кандидатів : сайт. URL: <https://nabir.np.gov.ua/index.php?r=site%2Fcondition> (дата звернення: 12.04.2020).
5. Европейский кодекс полицейской этики : Рекомендация Комитета министров Совета Европы Rec.(2001)10 от 19.09.2001 // OSCE POLIS : сайт. URL: <https://polis.osce.org/file/8641/download?token=5AIYESI-> (дата звернення: 13.04.2020).
6. Резолюція N 690 (1979) Парламентської асамблеї Ради Європи «Декларація про поліцію» : від 08.05.1979 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_803 (дата звернення: 13.04.2020).
7. Руденко В. В. Европейские стандарты отбора полицейских кадров // CYBERLENINKA : сайт. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/evropeyskie-standarty-otbora-politseyskih-kadrov> (дата звернення: 12.04.2020).

Отримано 17.04.2020

